

by pak věci doplněných služebních předpisů stanovit účelně, kdy a jak které zbraně má a smí být používány. Poněvadž však, což si netajíme, vyžádalo by si toto významné doplnění výzbroje četnictva dosti značného rozpočtového nákladu, jehož úhrada by teprve musila být přelimitována, znamenalo by to dosti značné odsunutí této důležité a žádoucí reformy, odsunutí, jež možná řada našich četníků by musila zaplatit zdravím, ano snad i životem, poněvadž dosavadní zbraň při stoupající odvahnosti zločinců neposkytuje ani dostatečné osobní ochrany v případě napadení četníka z bezprostřední blízkosti.

Proto navrhuje dále, aby do doby, než toto doplnění výzbroje bude nákladem státu provedeno, bylo příslušníkům výkonného četnictva služebně dovoleno nositi a používat vlastní kapesní stříelné zbraně pro osobní bezpečnost a pro odvrácení útoku provedeného z bezprostřední blízkosti. Dosud to četnictvu dovoleno není, jedině vrchním strážmistřům jsou přiděleny opakovací pistole a jest jim ponecháno na vůli, kdy chtějí na služební obchůzku vyzbrojiti se pistolí a kdy karabinou.

Uzná-li správa četnictva za vhodné stanovit jednotný typ zbraně, jež by byla četnictvu dovolena, bude dosaženo i žádoucí snad uniformity výzbroje. Poněvadž pak život jest drahým statkem každému, i četníku, u něž ohrožení jeho života znamená nad to v mnohých případech i ohrožení pokojného obyvatelstva

uniknuvším tak zločincem, máme za to, že všichni četníci i ze skrovných svých příjmů opatřili by si dovolenou zbraň ke své vlastní bezpečnosti. Vždyť naše četnictvo přináší své kancelářské službě i tu oběť, že z velké části opatřilo si vlastní psací stroje. Tím spíše by si opatřilo kapesní stříelnou zbraň, byla-li by mu dovolena. Výkon služby by tím nejen netrpěl, ale naopak by byl podstatně zvýšen, zlepšen a zabezpečen, aniž by to stát haléře stálo.

Očekáváme, že tyto naše vážné a ve spravedlivém zájmu těžké a zodpovědné služby našeho četnictva dobře míněné návrhy budou předmětem vážné úvahy zodpovědných činitelů. Při osvědčené obezřetlosti a prozíravosti správy čsl. četnictva doufáme, že rozhodnutí konečné bude takové, jaké zájem služby a služební bezpečnosti četnictva bude vyžadovati. Každý přítel pořádku a veřejné bezpečnosti je pak s povděkem uvítá a otázka, kterou jsme v čelo našeho článku nadepsali, nebude pak nikdy musít být kladena. br.

Porota v Bratislavě.

Vražda pro 38 Kč.

Podzimní porotní období v Bratislavě započalo případem, jenž pozorným našim čtenářům je už znám, neboť jsme o něm už jednou referovali. Byl totiž odročen z jarního období porotního.

V tom se žena jakoby v rozpacích zastavila.

Opět jsem ji došel a tu odhodlala se tichým hlasem k nesmělé otázce:

„Kdybyste byl tak hodným, pane, a pověděl nám, kudy tady přijdeme k zdejšímu hřbitovu? Jsme zde cizí a cesty neznalí.“

„Nu, nemáte už, matko, daleko. Tuhle za posledním stavením napravo vede vozová cesta k dlouhé, vysoké zdi, za níž spatříte kapli s kopulí. To je zdejší hřbitov.“

Žena sklonila hlavu ještě níže a semkla rty, jakoby ani nerozuměla.

„Hledáte přece hřbitov pankrácký?“ táži se poněkud udiven jejím váháním.

Pozvedla plaše hlavu a pod velkým vlněným šátkem vzplanuly dvě vyhublé, zapadlé líce chorobným ruměncem, když tiše pronesla:

„Ach, ten ne, ten ne, drahý pane! Tam pohřbívají lidi poctivé, ale já hledám — hřbitov trestanců.“

A při tom vzplanuly opět její tváře jako v horečce a dvě velké, těžké krůpěje skanuly se sklopených víček.

Hřbitov trestanců.

Pochmurná slova.

A pochmurnější ještě, co se za jeho zdí skrývá. Odpykaný zločin, zmařený život a věčné zapomenutí.

A tahle žena je patrně ženou nebo matkou některého z oněch světem i zákonem vyvržených nešťastníků, jimž nedopřán ani ten kousek posvěcené země společně s lidem počestným a jejichž kosti tlítí zde musí za smutnou vysokou zdí, aby lidský pohled o ně nezavadil.

FEUILLETON.

Hřbitov trestanců.

Dušíčková vzpomínka.

Takový smutný listopadový den.

Vítr fíčí po silnici, ohýbá větve agátů a lip do oblouku, rve drsnou studenou svojí rukou kde jaký zbylý list, žene se dále a zase se vrací, sténá a kvílí, jako někdo, jenž zoufale hledá, co na tom světě ztratil nejdražšího, ale více nenalezne.

Památný den dušíček, svátek mrtvých.

Pravý dušíčkový den. Nebe od rána zakaženo bez paprsku, bez úsměvu, jako by se každé chvíli chtělo rozplakati. Mlha dusí a těžký vlhký vzduch čpí zeminou.

Nevím ani sám, co mně toho dne z domova vyvábilo.

Jdu zamyšlen, sklíčen tesknou touto přírodní náladou zvolna dále, jsa pokoušen se raději vrátiti. Silnice smutná, opuštěná a pouze vrány nad ní poletují a s kráкотem na stromy a telegrafní tyče usedají. V tom zaslechnu za sebou cupot kroků a lítostivý dětský hlas:

„Tetičko, mně už bolí nožičky!“

Nějaká venkovanka, tak v prostředních letech, chudobně oděná, v jedné ruce uzlíček, druhou vedouc as pětiletého hošíka.

„Neplač, Pepíčku! Jenom ještě malou chvílenku, a už tam budeme.“

Došli mne, dali pozdrav a ubírali se tiše dále. Žena s hlavou k zemi schýlenou, jakoby se bála ji pozdvihnouti, hošík za ní pracně pocupávající ohlížel se po mně udivenýma, modrýma očima.

Dne 31. srpna 1925 večer přijel Jan Bartalovič do hostince Pavla Palla v Myjavě, usedl stranou ke stolu, poručil si pivo a za chvíli přišel Pavel Gašpar. Zasedli za jeden stůl a bavili se spolu. Každý vypil ještě jeden čaj a když přišel do hostince cikán Donáth, dali si od něho vyhrávat a k písničkám si popěvovali. Cikánovi zaplatili, ten jim ještě hrál, oba vypili ještě po pivě a bylo po půlnoci, když z hospody vycházeli. Z hospody je vyprovázela zvuk houslí cikána Donátha, jenž, cítě peníze, nechtěl jich tak lehce pustit. Hostinský jen ještě slyšel, jak přestál cikán hrát, zahrán asi oběma.

Druhého dne ráno o půl 6. našla četnická pochůzka na cestě mezi Myjavou a t. zv. Smetanovým mlýnem mezi kolejemi hlinité polní cesty nahou mrtvolu neznámého muže s rozdrčenou hlavou. Četníci ihned počali pátrat a zlé tušení manželky Bartalovičovy se splnilo, když v zabitém poznala svého muže. Zvěst o vraždě se rychle rozšířila, záhy přišel na četnickou stanici hostinský Palla, obšírně vypověděl o podivném chování obou svých hostů, potvrdil, že od něho vycházeli strážliví, ježto každý vypil jen dvě sklenice piva a jeden čaj. Četníci se ihned odebrali k hospodě, u něhož byl Gašpar jako čeledín zaměstnan, a hospodář nevěděl o svém sluhovi nic. Dali se do hledání a když v seníku rozhrnuli vrstvu sena, našli tam schovaného Gašpara, zahrabaného v seně obličejem dolů.

Žena vidouc, že jsem se nad jejími slovy poněkud zarazil, povzddechla si z hluboka a pravila:

„Chci se pomodlit u hrobu bratrova s tímto malým sirotkem. Byl to jeho otec.“

Přisvědčil jsem mlčky hlavou.

„Obávám se, že jste vážili cestu nadarmo. Toto místo není každému návštěvníku přístupno a železná vrata otvírají se pouze jenom tehdy, má-li hřbitov pojmouti nového příslušníka. Leda, že byste se spokojila pouhým pohledem přes zídku. Cestu k ní vám aspoň ukáži.“

Neodpověděla, ale šla za mnou osamělou cestou přes meze a kamení, kolem celé hradby nakupeného smetí a hlíny, v jejíž bezprostřední blízkosti vypíná se již šedivé zdivo vyhoštěného a lidskou nohou míjeného pohřebiště.

Takový zapadlý kout.

Dostí rozsáhlá prostora v obdélníku, nepřístupná však zraku člověka, nehodlal-li se tento vyšplhat s napětím všech sil na hradbu, aby tajemné toto místo zrakem přehlédl.

A ten pohled do zajista každého překvapil.

Očekával-li však někdo při zmínce o trestnickém hřbitově obraz rozházených a zapadlých rovů, po nichž plazí se pouze bejlí a koprivy, kopečku bez kvítka a světélka, jistě bude zklamán. Kolik tak zvaných poctivých lidí, jejichž jediným proviněním bylo, že sobě pozemských statků nezachovali, odpočívá v podobných hrobech a šachtách na ohromných hřbitovech olšanských, podobajících se mnohdy více smetišti nežli oné předsíni, z níž má podle víry duše zemřelých předstoupiti před svého Tvůrce.

Když byl otázan, vyjeveně vyskočil a tu se objevilo, že i Gašpar je úplně nahý. Ruce měl ještě zakrvácené a vedle něho ležely jeho vlastní šaty a šaty mrtvého Bartaloviče a v nich uloupených 37 Kč 90 hal.

Byv zatčen, vypověděl Gašpar četníkům, že, když vyšli z hostince, s počátku prý šli pokojně, pak se začali hádat a nakonec to došlo tak daleko, že Bartalovič vytáhl na něho nůž a chtěl ho probodnout. Na toto jeho tvrzení se ho četníci tázali, proč mu tedy sebral šaty a peníze. I hostinský tvrdil, že Bartalovič Gašparovi platil. Nepodobá se tedy pravdě, že by ho chtěl probodnout. Žalovaný udával, že, byv na životě ohrožen, bránil se tím, že chytil kámen a počal jím tlouci druhá a tvrdil, že byli oba opilí a dobře se nepamatuje vlastně, proč a jak k tomu došlo.

Na počátku jarního líčení podal obhájce žalovaného návrh, aby byl žalovaný duševně prozkoumán a odevzdán klinice prof. Myslivečka v Bratislavě. Obhájce ve své řeči vyslovil podivení, že může býti vůbec žalován člověk, jenž počal mluvit teprve, když mu bylo devět let a mimo to utrpěl za války strašný mozkový otřes; Gašpar patří prý mezi lidi duševně choré. Žalovaný byl prý ve válce jako námořník a když byl před Bělehradem na lodi, lodní vlečka naběhla na minu a loď byla vyhozena do vzduchu. Žalovaný při té nehodě jediný vyvázl živý a vyhozen byv do povětří, spadl zpět do trosek.

Avšak zde, kde by se toho člověk nejméně nadál, nachází se řada mohyl v plně svěží zeleni, v řady vyrovnaných a upravených, že radostí je se podívat. U každého rovu pak stojí velký žlutě natřený kříž.

Kříže jsou bez nápisu a jména, pouze pořadovým číslem označeny.

Právě tak jako byl trestanec v ústavě číslem za živa, vlastní i nyní svoje číslo.

Podivné myšlenky táhly mi hlavou, když jsem ženu s dítětem k opuštěnému tomuto místu doprovázel.

Vyhledávši sobě místo poněkud přístupnější, s něhož bylo možno smutný ten lán přehlédnouti, zadívala se naň žena v slzách, jež jí volně po lících kanuly, a setrvala tak chvíli v ponurém rozjímání.

Podobalo se, že zapomněla na vše kol sebe a že pouze jediná otázka nitro její ovládá.

Který z těchto četných rovů jest onen, v němž jeho tělo odpočívá?

Vyzvedla dítě na ruce, ukázala prstem na hroby a pravila k němu s dušeným vzlykotem:

„Ejhle, Pepíčku, tady odpočívá tvůj tatínek!“

Potom sestoupila neznámá se zdi, přejela rukou zarudlé oči a její bledé rty zašeptaly tichou modlitbu.

Vytratil jsem se odtud nepozorovaně.

Zdálo se mi znesvěcením rušiti zvědavou nemístnou otázkou klid zarmoucené její duše.

Ale kráčeje nazpět rozbrázděnou cestou k domovu, ohlédl jsem se ještě jednou bezděčně za sebou, kde v závoji husté ranní mlhy komihaly se posud dva stíny pode zdi hřbitovní...

T. K.

Soud tehdy návrhu obhájce vyhověl a líčení bylo proto odročeno. Obžalovaný byl pak předán psychiatrické klinice prof. dra Myslivečka, byl však uznán plně zodpovědným za spáchaný zločin. A tak se nyní znova ocitl před porotou.

Porota však zamítla otázku na vraždu a přisvědčila jen k otázce na těžké ublížení na těle se smrtelným výsledkem. Soud pak odsoudil Gašpara do káznice na tři roky.

*

Loupež na cestě z trhu.

16. února konal se v Galantě velký trh na dobytek, na který přišli mnozí kupci a majitelé dobytka. Mezi dobyt看em postávali tak zvaní hajčáři, kteří koupenný dobytek měli zahrnuti domů. Na trhu seznámil se 20letý Pavel Marshall s Janem Horešem a smluvili se, že půjdou společně směrem na Trnavu, když jim statkáři odevzdají dobytek. Okolo 10. hod. vyšli z Galanty. Marshall hnul čtyři voly a Horeš dvě krávy. Cestou rozmlouvali o bídě, která na příslušníky hajčářské kasty krutě doléhá. Snili o penězích, které by je mohly z bídě vysvoboditi. Když bylo již hodně tma, dohonili rolníka Jos. Zatlukala, ženoucího dva voly do Trnavy. Přidali se k němu a šli pak všichni tři, rozmlouvající o všedních věcech. Když přišli do Majcichova, vešli do hostince. Horeš zůstal s dobyt看em před hostincem a Marshall se Zatlukalem šli dovnitř. Marshall chvílemi přinesl Horešovi láhvičku s rumem, aby nebyla mu venku zima. Pak šli zase dále a když přišli do Linče, vešli znova do hospody, zatím co Horeš stál venku u dobytka. Marshall zpozoroval v hostinci, že Zatlukal má mnoho peněz v tašce, schované ve vestě. Když vyšli ven, pošeptal to Horešovi, který přikývl a něco zamumlal. Bez řeči šli dále a když Horeš zpozoroval širokou pěšinku napravo, řekl, že ta cesta vede do Trnavy. Zatlukal ničeho nemítal a proto šli pěšinkou. Sotva opustili na několik kroků silnici, podrazil Marshall Zatlukalovi nchy, takže ten upadl. Marshall uhořdil ho několikrát do hlavy holí, klekl mu na prsa a sebral mu tašku s penězi. Voli okradeného Zatlukala bloudili v noci po polích a ráno byli majitelem nalezeni v Linči. Marshalla, kterému Horeš z lupu nedal ani haléře, četnictvo zatkl hned při příchodu do Trnavy a Horeš byl zatčen také za několik dní v Senici, kde hýřil. K činům se oba za vyšetřování přiznali, jen v tom se různily výpovědi jejich, že nikdo nechtěl se přiznat, kdo byl původcem myšlenky na loupež.

Porota uznala oba vinnými zločinem loupeže a soud pak odsoudil Pavla Marshalla na dvacet měsíců a Josefa Horeše na dva roky káznice.

*

Střelil ze strachu.

V Mayerově hostinci ve Starém Juru seděl a popíjel 19. ledna ve společnosti mladé ženy Lackovičové a majitele vinohradu Wagnera 32letý železniční zřízenec Martin Belay, který přišel z Bratislavy, když byl celou noc konal službu na seřaďovacím nádraží brati-

slavském. Byla už tma, když okolo 4. hodiny se otevřely dveře hostince a vstoupili dovnitř dělník Josef Lackovič a voják dělostřeleckého pluku v Bratislavě Ludevít Procházka, kteří si šli vypít několik kapek slabé kořalky z radosti nad tím, že Procházku nenašla vojenská hlídka z Bratislavy, hledající ho pro deserce. Když si vypili, co poručili, sedli si a rozmlouvali. U protějšího stolu sedící Belay najednou vyskočil a střelil Procházku do hlavy. Ten klesl ihned mrtev na lavici. Když viděl Belay, co učinil, odešel na četnickou stanici a udal se. Byl zatčen a pro úmyslné zabití člověka pohnán před porotu.

„Necítím se vinným,“ říkal porotnímu soudu, „nechcel sem strlíat. Keď oni, Lackovič a Procházka, šli do krčmy, čul sem, jak Procházka povedal Lackovičovi: Tu je ten grgoš! Mosíme ho zastrelit! Vidzel sem, že Procházka má pod rukávem skovaný nůž a bál sem sa, že ma zabijú, lebo ma už ráz strašne vybili. Keď odešli od šentyšu, čul sem zas, jak říkal Procházka Lackovičovi: Keď ho máme zabít, tak ho zabíme! Já sem sa zlakal, zadržel sem sa a vytáhnul sem z vácku revolver a ani nevím jak, vyšla gulka a Procházka spadl na lavicu. Potom to vím, že sa mi ruka trásla velice.“

Lackovič, vyslechnut jako svědek, popřel, že by byl Procházka vůbec o zabití mluvil. Také další svědkové činu Belayova, Wagner a hostinský Mayer, udávají, že Belay střelil bez příčiny, ježto výroky, kterými nyní se hájí, nebyly proneseny.

Porota uznala vinným Martina Belaye zločinem zabití a trestní senát ho odsoudil na jeden rok do těžkého žaláře.

*

Pro kousek půdy.

V obci Kuklov, nedaleko Kútů na Skalicku byl domek, ve kterém bydleli společně 48letý rolník Pavel Hladík a jeho starší sestra, vdova Anna Červinková. Ta měla 19letého syna Antonína a usilovala o to, aby syn převzal po ní dědictví podíl a na něm samostatně si hospodařil. K domku patřila větší zahrada, louka, pak pole a větší gazdovské příslušenství. Majetek byl částečně rozdělen, částečně společně užíván, což bylo jiskrou sporu. Pavel Hladík byl dlouho v Americe, avšak po převratu se vrátil do Kuklova a chtěl mít hospodářství sám. Když se mu to nepodařilo cestou dohody se sestrou, začal vyvolávat různice. O svoji část hospodářství se nestaral a tak chtěl přinutiti sestru, aby mu svoji půlku odstoupila. Ale ta nechtěla ani slyšet, a tu si Hladík umínil, že je už nějak vystrnadí ven.

Bylo to právě 26. července 1926, když Pavel Hladík skládal se svým čeledínem Šimekem do společné stodoly seno. Tu přistoupil mladý Červinka ke stodole a dal se do živé rozmluvy s Hladíkem. Co se mluvilo, zůstalo utajeno, ale pojednou vyňal Hladík z kapsy nabitý revolver a střelil třikrát v přestávkách na mladého Červinku. Ten se zapotácel a po třetí ráně, jež zasáhla míchu, zůstal na zemi mrtev. To zpozoroval soused rolník Vacka i jeho žena, kteří přiběhli oba k místu činu